

Herinneringen aan de dienstplicht bij de Luchtmacht

Martin van der Linden

Oud-instructeur Martin van der Linden die jaren op het LIMOS lichte na lichte LB 'ers opleidde zette zijn belevenissen op een rij. Hij beschrijft in zijn boek hoe een lichte van dag één tot vertrek naar de parate troepen gekneet en gevormd wordt.

Zo af en toe wordt de auteur op onverwachte momenten aangesproken door vreemden met de vraag: "Zeg, ken ik u niet ergens van, uit Nijmegen?" En dat klopt dan. Martin van der Linden was van 1972 tot 1996 instructeur op de LIMOS kazerne te Nijmegen waar de dienstplichtigen van de luchtmacht de opleiding voor de LB, Luchtmacht Bewaking, volgden.

Iedere dienstplichtige, maakt niet uit waar en bij welk krijgsmachtonderdeel hij diende, heeft herinneringen aan de eerste dag in dienst en zijn opleiding. Sommige weten het nog in detail maar voor menigeen is het grootste deel van de toenmalige avonturen weggezaakt. En dat is het sterke punt van het boek van van der Linden, die heeft zo vaak rekruten opgeleid en volgens een vast stramien, die weet precies wanneer en waar er wat gebeurde. En dat beschrijft hij met verve.

Drie maanden duurde de opleiding tot LB 'er en de auteur start op dag één en houdt op als de lichte opgeleid is en naar de parate hap vertrekt. In die maanden is heel wat gebeurd. Van je arm lek laten prikken voor immunisaties, PSU halen, rangen en standen leren en exerceren tot schieten en bivak draaien en beveiligen aan toe. Alles met het doel een goede LB 'er te worden. Van der Linden heeft het zelfs een paar maal over de toekomstige collega's.

Die worden stevig aangepakt bij tijd en wijle. Nog even terug naar de kazerne lopen via een prachtige route over de Zeven Heuvelen bijvoorbeeld. Streng gecontroleerd wordt er op de soldatenkamers wat niet wegneemt dat er ook af en toe met de brandslang wordt gewerkt, andere lol wordt getrapt en een biertje genuttigd op de kamer. Dat laatste is weer niet toegestaan en dat doet vermoeden dat de auteur toch vooral zijn beginjaren als instructeur als uitgangspunt heeft genomen. Zelf lust hij ook best een pilsje maar doet dat uit het zicht in de onderofficiersmess. Er mag wel meer niet op het LIMOS, te laat wegblijven en dan over het hek heen klimmen. Wie gesnapt wordt door de wacht staat een onvermijdelijke douw te wachten.

Omdat Nijmegen nu een keer Nijmegen is en de Vierdaagse heeft is er ook een hoofdstuk dat de bemoeienissen met het onderbrengen van buitenlandse militairen behandelt.

De titel van het boek dekt niet helemaal de lading. Het is de opleiding van dienstplichtigen bij de luchtmacht die onderwerp van dit boek is en beschreven wordt uit het oogpunt van een militaire instructeur. En dat heeft het eerder vermelde voordeel dat hij niets vergeten is. Behalve een feest van herkenning voor oud LB'ers is het boek ook interessant voor landmachtmilitairen. Bij de luchtmacht ging het er in de opleiding niet veel anders aan toe en de overeenkomsten zijn groter dan de verschillen.

Paperback, 146 pagina's, zwartwit en kleur illustraties, € 15,95
Uitgeverij Free Musketeers, www.freemusketeers.nl

“Is hij thuis ook zo?”

Door: Frank Oosterboer
09 februari 2012

Martin van de Linden had wel tot zijn FLO, functioneel leeftijdsontslag, instructeur willen blijven op de LIMOS om rekruten voor de luchtmacht op te leiden tot LB 'er. Het afschaffen van de opkomstplicht in 1996 stak daar een stokje voor en van der Linden vervolgde zijn carrière bij de afdeling personeelszaken. In 2007 zette hij zijn ruime ervaringen op de LIMOS op schrift. Een gesprek met de man die als een van de weinigen in Nederland de moeite nam om zijn herinneringen aan de dienstplicht in boekvorm te laten verschijnen.

Klopt het dat het boek vooral over de jaren '70 lijkt te gaan?

Ja, ik ben in 1972 op de LIMOS begonnen als instructeur. Daarvoor zat ik bij de marechaussee. Het is toch de eerste tijd die de meeste indruk maakt. Het waren de jaren van de lange haren en daar hadden veel collega's weerstand tegen. Ik had twee fanatieke collega's met wie ik een groep had. Zelf was ik als oud marechaussee ook zo maar later wordt dat anders, je werd meer een soort vader. Bij de landmacht noemen ze dat csm meen ik.

Je werk als instructeur kwam in 1996 tot een eind door afschaffing van de opkomstplicht, hoe was het om na zoveel tijd iets heel ander te gaan doen?

Met de afschaffing van de opkomstplicht sloot ook de LIMOS en ik moest wat anders gaan doen, dat werd personeelszaken. Dat was wennen achter een bureau, maar ik was toen 48 jaar en het was ook wel tijd voor iets anders. Sommige dingen werden steeds zwaarder, velddienst is best slopend. Toch denk ik dat ik zonder afschaffing van de dienstplicht vrijwel zeker in Nijmegen gebleven was. Het ging me goed af en het was dankbaar werk, het betekende veel voor me. Ook was er een enorme sociale cohesie, een gezellig messleven. Samen met mijn vrouw verzorgde ik wijnproeverijen.

Groepsfoto met instructeur. Martin van der Linden uiterst links

Je e-mailadres en woonplaats zijn zo te vinden op internet. Sommige mensen willen dat beslist niet maar ik neem aan dat je een goede verstandhouding had met de mensen die je opleidde?

Ja, dat is wel zo. Ik had een haat-liefde verhouding met rekruten. Van begin tot eind was ik een boeman maar ik wist ze ervan te doordringen van het belang van de opleiding en dan kreeg je aan het einde toch waardering. Een uitnodiging voor eten en drinken in de stad. Mijn vrouw ging ook wel mee en dan vroegen ze aan haar: “Is hij thuis ook zo?” Soms ontmoet ik nog wel eens oud-leerlingen. Dan zegt iemand: “Hé, ken ik u niet uit Nijmegen?” Dat zijn leuke momenten.

Wat was de aanleiding om het boek te schrijven?

Ik was met FLO gegaan en verveelde me af en toe. Mijn vrouw zei *“waarom schrijf je je herinneringen aan de tijd op het LIMOS niet op?”* Maar de belangrijkste reden was dat er wel van alles is geschreven over het ontstaan van de dienstplicht. Maar dat niemand wat opgeschreven heeft hoe het was om die te vervullen, over wat er leefde op de kazernes.

Wat vind je van het afschaffen van de opkomstplicht?

Dat is een ramp voor de samenleving! Als je de huidige jongeren ziet. Tijdens de babysit (eerste dag in dienst van dienstplichtigen) zei ik altijd: *“Je moet je voorstellen. Hier op de LIMOS is het een groot theater onder leiding van mij. Je moet leren dat er hier normen en waarden zijn die misschien buiten niet gelden maar hier van waarde zijn.”*

Een van de belangrijkste zaken die je jongeren in dienst probeerde bij te brengen waren normen en waarden en daar zelf het goede voorbeeld bij te geven. Kameraadschap, eerlijk en open zijn. Ik was zelf wel hard maar altijd eerlijk.

Voor de recensie van het boek van Martin van der Linden klik **hier**

LIMOS toen en nu

Aan wat toen de rand van Nijmegen was verrezen in korte tijd drie kazernes. De uit 1906 daterende Krayenhof- en Snijderskazerne waren naast elkaar gelegen infanteriekazernes van het lineaire type met achtervleugels. Niet ver hier vandaan werd in 1911 voor de Koloniale Reserve, het opleidingsdepot van soldaten voor Nederlands-Indië, de Prins Hendrikkazerne in gebruik genomen.

Na de Tweede Wereldoorlog werden de drie kazernes een functionele eenheid en het complex dat van land- naar luchtmacht ging werd vooral gebruikt voor de opleiding van dienstplichtigen voor de Luchtmacht Bewaking. De scholingsactiviteiten werden gegeven door de Luchtmacht Instructie en Militaire Opleidingen School, kortweg LIMOS.

Met de afschaffing van de opkomstplicht was de LIMOS een van de vele kazernes die overbodig werden en in 1997 afgestoten. De meeste gebouwen op het oudste deel van het complex werden gesloopt, de twee hoofdgebouwen van de vroegere Krayenhof- en Snijderskazerne worden tegenwoordig gebruikt voor huisvesting van bedrijfjes en ateliers. De Prins Hendrikkazerne wordt sinds die tijd gebruikt als asielzoekerscentrum.